

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

Instruire în economia socială -manual -

1. Comunitatea

Comunitatea reprezintă atât un spațiu geografic ce reunește un anumit număr de indivizi cât și legătura între oameni care au obiceiuri, credințe, scopuri, reguli comune.

1

Apartenența la o comunitate presupune drepturi - în special drepturi politice - și obligații și, implicit, statutul de cetățean și de membru al comunității. Cetățenia într-o societate democratică implică autonomia individului, moderată de responsabilități și de cunoașterea obligațiilor juridice și morale pe care le presupune viața împreună și respectarea celuilalt.

Cetățenia poate fi eficace doar atunci când asigură accesul la trei tipuri principale de drepturi, corespunzătoare celor trei componente ale cetățeniei¹:

- **componenta civilă** - include drepturile referitoare la libertatea individuală;
- **componenta politică** - presupune dreptul la participare în exersarea puterii politice și de a vota și a fi ales în instituții parlamentare;
- **componenta socială** - se referă la drepturile la un standard decent de viață și accesul egal la educație, sănătate, locuință și un venit minim.

Implicarea activă în viața comunității presupune o serie de capacități în termeni de:

- comunicare activă - capacitatea de a asculta puncte de vedere diferite, de a-și apăra poziția personală și a altor persoane;
- gândire critică - procurarea informației relevante, evaluarea critică a experiențelor, sensibilitatea față de prejudecăți și discriminări, recunoașterea diferitelor forme de manipulare, luarea de decizii pe bază rațională;
- cooperare, interacțiune și rezolvare pașnică a conflictelor;
- participarea și organizarea unor activități sociale;
- promovarea și apărarea drepturilor omului, la nivel local și la nivel global.

... precum și de atitudini și valori:

- responsabilitatea față de acțiunile proprii, preocuparea pentru dezvoltarea personală și schimbare socială;
- curiozitatea, acceptarea și aprecierea diversității;
- empatia și solidaritatea cu alții și dorința de a sprijini pe cei ale căror drepturi sunt amenințate;
- sentimentul demnității umane, a valorii personale și a celorlalți;
- justiția socială, dorința de a activa pentru idealurile libertății, egalității și a respectului pentru diversitate.

O altă dimensiune a apartenenței la o comunitate o reprezintă *dimensiunea culturală* și diversitatea culturală implicită. Acestea se exprimă în funcție de *nivele de exprimare a*

¹ T. H. Marshal - Cetățenia și clasa socială, Editura Universității Cambridge, 1950

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

diversității culturale. Este foarte important² a se face distincție între elementele unei anumite culturi și comportamentul membrilor ei și simbolurile care caracterizează o anumită cultură. Faptul că se pun în discuție diferite nivele – de la concret la abstract – subliniază cât de dificil este să identificăm, să acceptăm și să înțelegem aceste nivele diferite de exprimare a trăsăturilor culturale.

Astfel, putem vorbi de:

- Nivelul concret de exprimare a caracteristicilor culturale aparține tuturor elementelor vizibile ale unei culturi, precum portul, muzica, bucătăria, jocurile, etc.
- Nivelul comportamental este recunoscut prin rolurile sociale prezente într-o anumită cultură, limbajul și comunicarea ei non-verbală, modul de a comunica și a te purta cu membrii aparținând unei culturi diferite, sau propriei culturi, dar care sunt de sex diferit, statuturi sociale diferite, etc. Nivelul comportamental reflectă tot ceea ce ține de acel nivel simbolic mai adânc reprezentativ pentru o anumită cultură.
- Nivelul simbolic include toate valorile și credințele caracteristice anumitor culturi.

Aceste componente culturale mai adânci se reflectă în comportamentul membrilor lor: cum îndeplinesc anumite roluri în comunitate sau în societate, ce și cum se exprima verbal, etc.

2

² Hidalgo, N. 1993. Introspecția profesorului multicultural. U: Parrz, T. And Fraser, I. (Eds.) *Freedom's Plow. A preda în Clasele multiculturale*. New York: Routledge.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

2. Diagnoza situației actuale a dezvoltării economiei sociale în spațiul rural

Există multe similarități dar și diferențe între comunitățile studiate³ în cadrul proiectului RURES. Dincolo de similaritățile generate de constrângerile impuse de relief, poziționarea față de oraș, existența unor facilități tradiționale de producție, diferența de performanță și identitate între comunele din aria de referință este dată de activismul autorităților locale în atragerea de fonduri europene, derularea de programe guvernamentale, deschiderea față de investitori și interesul pentru rezolvarea problemelor grupurilor dezavantajate. Altfel spus, **activismul, performanța, experiența, deschiderea și solidaritatea** – sunt criteriile care pot garanta premisele favorabile pentru o selecție de succes în implementarea proiectelor viitoare de economie socială.

3

Programele de sprijin la nivel local a grupurilor dezavantajate se rezumă la asistența socială, prin acordarea ajutoarelor sociale prevăzute de lege și în limita bugetului existent. Asistența acordată celor dezavantajați este adesea blamată de liderii locali pentru că nu încurajează munca și creează un sentiment al suficienței și dependenței față de autorități. Programele de formare profesională, reconversie sau stimulare a inițiativelor de angajare a persoanelor din grupurile dezavantajate sunt relativ reduse și derulate, de regulă, de către organizații neguvernamentale. Finalitatea lor este însă redusă din cauza atractivității scăzute pentru beneficiari și absența unei culturi minimale a învățării și formării continue. Reacția preponderentă a autorităților față de orice inițiativă generatoare de locuri de muncă și integrare socială a persoanelor dezavantajate este una favorabilă.

În prezent, specificul activității economice în majoritatea comunelor este definit de agricultura de subzistență, nivelul de dezvoltare locală fiind în general scăzut datorită lipsei unei piețe de desfacere pentru produsele agricole și animale și puterii scăzute de cumpărare la nivel local. Fragmentarea proprietății este una dintre piedicile majore pentru practicarea unei agriculturi performante, capabile să facă față concurenței din U.E.

În cele mai multe comune posibilitățile de angajare la nivel local sunt foarte mici. Cei care au un loc de muncă sunt de regulă zilieri în agricultură, la cele câteva ferme de dimensiuni medii sau mari care funcționează în fiecare comună. Ceilalți beneficiază de venitul mediu garantat (VMG) sau alte ajutoare sociale. Prestarea unei slujbe în altă localitate este în general problematică din cauza costurilor de transport ridicate, acestea ajungând, de cele mai multe ori, până la 25% din venitul net realizat. În cele mai multe dintre comunele din aria de referință există persoane plecate la muncă în străinătate, Spania și Italia fiind direcțiile predilecte. Migrarea în străinătate este apreciată ca fiind benefică prin resursele financiare și locurile de muncă create prin consum și prin investițiile în construcții. Un efect secundar benefic este dat de schimbarea atitudinii față de muncă și importul de bune practici după o perioadă de ședere la muncă în străinătate. Efectele nedorite ale plecării în străinătate se concretizează în îmbătrânirea populației, nesupravegherea copiilor, creșterea absenteismului școlar și lipsa forței de muncă pentru lucrările agricole din gospodăriile individuale. Din acest motiv, multe din terenurile aflate în proprietate individuală se află în paragină.

Inițiativa individuală este extrem de redusă în rândul persoanelor din mediu rural. Cei mai mulți dintre respondenți preferă individualismul și consumerismul pe termen scurt în locul asociativității și investiției pe termen lung. Succesul în afaceri este asociat cu hoția, astfel încât omul de afaceri este privit încă ușor indezirabil în mediul rural, deși există o așteptare generală privind atragerea de investiții și crearea de locuri de muncă. Există însă și persoane care apreciază antreprenorii prin curajul de asumare a riscului și crearea de locuri de muncă. Se poate afirma, cu mici excepții, că în mediul rural nu există o

³ Diagnoza situației actuale privind dezvoltarea economiei sociale în spațiul rural. *Extras din raportul IRES*

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

cultură antreprenorială semnificativă, nota generală în rândul persoanelor din grupurile dezavantajate fiind aceea a dependenței față de ajutoarele de stat și neasumare a riscului.

Asocativitatea este fundamentul dezvoltării oricărei forme minimale de economie socială. Asocierea este considerată ca fiind importantă în contextul fragmentării proprietății. Din păcate, această importanță este mai mult declarativă, practica demonstrând eșecul celor mai multe dintre experiențele de asociere din mediul rural. Există și exemple de succes în asocieri, în special asociațiile de tip agricol cu suprafețe mari de teren, dar ele sunt o excepție, iar impresia generală față de asociere este de cooperativizare forțată, de revenire mascată la C.A.P. O altă explicație a eșecului asocierii în mediul rural este suspiciunea sau neîncrederea reciprocă generată de incapacitatea de gestionare democratică a responsabilității și a beneficiilor cooperării. Exercițiul votului responsabil, care implică interesele proprii versus interesele celorlalți într-o ecuație de cooperare, este relativ recent și insuficient înțeles și asimilat. Absența unui leadership persuasiv care să definească interesele comune, să coaguleze eforturile individuale și să mobilizeze oamenii spre scopuri comune reprezintă o altă piedică semnificativă în calea asocierii.

Solidaritatea este apreciată ca fiind în general redusă iar voluntariatul aproape inexistent. Dacă nu există o relație de rudenie sau apropiere, puține persoane din mediul rural sunt dispuse să acorde un sprijin și să presteze un serviciu în beneficiul celor aflați în nevoie. Caritatea este aproape inexistentă în comunitățile în care nota dominantă este sărăcia. Cu toate acestea, în situații de urgență (incendii, inundații), la îndemnul autorităților locale, solidaritatea poate fi manifestă. Preotul și primarul reprezintă principalii factori de coagulare a solidarității comunitare. Voluntariatul nu este o opțiune pentru comunitățile aflate în sărăcie. În opinia multor respondenți, orice serviciu prestat trebuie recompensat, mai ales dacă nu ai o sursă constantă de venit. Singurele exemple de gesturi voluntare din aria de referință sunt în general izolate și derulate de unele ONG-uri care au vizat acțiuni de protejare a mediului, asistența bătrânilor și îmbunătățirea situației romilor.

Din punctul de vedere al persoanelor din grupurile dezavantajate, tendința generală este de a atribui Guvernului și Parlamentului responsabilitatea pentru situația defavorabilă a persoanelor din mediul rural. Puține sunt situațiile în care persoanele din grupurile dezavantajate își asumă pe deplin responsabilitatea pentru starea pauperă în care se află. Există o dependență explicită față de ajutoarele sociale oferite de stat iar tipul de mentalitate paternalist dependentă a asistatului resemnat în fața sărăciei este dominant în rândul persoanelor din grupurile dezavantajate. Disponibilitatea de învățare și formare continuă a persoanelor din grupurile dezavantajate este foarte mică și condiționată adesea de cerințe exagerate. Cei mai mulți respondenți se așteaptă ca după un curs de formare profesională să și primească un loc de muncă. Atitudinea proactivă este aproape inexistentă. Puțini dintre respondenți își asumă responsabilitatea schimbării stării actuale și tot atât de puțini ar fi dispuși să își asume riscul începerii unei afaceri.

Romii reprezintă grupul cel mai dezavantajat în mediul rural. Ei sunt poziționați, de regulă, la marginea comunelor, în zone mai greu accesibile și departe de școală. Majoritatea locuințelor de romi nu sunt racordate la rețeaua de electricitate iar accesul la surse de apă potabilă este dificil. Starea generală de sănătate este mult mai precară în cazul romilor decât în rândul populației majoritare. Nivelul scăzut de școlarizare și de calificare îngustează semnificativ orizontul de obținere legală a unui venit. Cei mai mulți dintre romi trăiesc din ajutoare sociale, VMG și alocații pentru copii. Sezonier, neavând nicio calificare, romii mai obțin venituri din munca în agricultură sau la fermele de creștere a animalelor. Percepția romilor de către majoritari este una marcată de toleranță și compasiune dar și reproș legat de stilul de viață tradițional și rezistența la schimbare în vederea integrării sociale. Există proiecte de succes în comunitățile de romi și exemple de bune practici care pot fi multiplicare.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

3. Dezvoltarea comunitară: caracteristici și principii

Dezvoltarea comunitară este procesul prin care diferiți actori din sectorul public, mediul de afaceri și sectorul non-guvernamental colaborează pentru a crea condiții mai bune de creștere economică și pentru a genera noi locuri de muncă, cu scopul final de a îmbunătăți calitatea vieții întregii comunități și creșterii competitivității economice.

Comunitatea dezvoltată presupune:

- o situație economică dezvoltată (locuri de muncă, activități economice, întreprinzători);
- infrastructură de servicii adecvată (dotări edilitare: drumuri de acces, iluminat public, unitate medicală, unități școlare, grădiniță, curent electric, telefonie/internet etc.)
- oameni activi și relații armonioase între ei (capital social pozitiv).

Caracteristici ale dezvoltării comunitare:

- este un proces participativ în cadrul căruia membrii comunității din toate sectoarele lucrează împreună pentru a stimula activitatea comercială locală care să conducă la dezvoltarea durabilă economică a localității;
- este și un mijloc de asistență în crearea de noi locuri de muncă și creșterea nivelului de trai al tuturor membrilor comunității.
- încurajează administrația publică locală, sectorul asociativ (ONG-urile) și sectorul privat (micii întreprinzători sau micul business local) să creeze un parteneriat și să colaboreze în căutarea soluțiilor pentru nevoile economice comune.

Pentru aceasta membrii comunității, participanții locali ("actorii") trebuie să utilizeze eficient oportunitățile de afaceri, resursele de muncă, capital și alte resurse locale pentru atingerea scopurilor prioritare ale comunității locale respective, care vor duce la crearea de noi locuri de muncă, mai decente, reducerea sărăciei, stabilizarea situației economice a comunității, generării taxelor locale pentru ridicarea calității serviciilor prestate și având ca rezultat final ridicarea nivelului de trai și deci al calității vieții.

A face dezvoltare economică locală înseamnă și a ridica competitivitatea economică a unei arii locale în scopul îmbunătățirii viitorului economic al acesteia. Dezvoltarea economiei locale și îmbunătățirea competitivității sunt cruciale, deoarece succesul comunităților depinde de adaptarea lor la schimbările care au loc în mediul extern.

Dezvoltarea comunitară reprezintă:

- un proces de diversificare și de dezvoltare a activităților economice și sociale la nivelul unui teritoriu pornind de la mobilizarea și coordonarea resurselor și energiilor existente"
- ;
- o strategie eficace ce permite găsirea unor soluții la problemele grupurilor defavorizate, cât și ale colectivităților mai puțin dezvoltate;

și trebuie să vizeze:

- dezvoltarea resurselor umane, fizice și financiare ale unei colectivități;
- integrarea dezvoltării economice și sociale la nivelul colectivității;
- ameliorarea mediului colectivității, a calității serviciilor și a capacității acesteia de a-și regla propriile probleme socio-economice;
- favorizarea unei dezvoltări durabile și acceptabile din punct de vedere social;
- posibilitatea colectivității de a beneficia de investițiile sociale;
- creșterea numărului de firme, care pot plăti impozite locale și care răspund nevoilor colectivității.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

Comunitatea dezvoltată, durabilă, cu un nivel crescut al calității vieții:

- are la bază crearea încrederii la nivel comunității prin:
 - o dezvoltarea încrederii în sine a membrilor comunității
 - o promovarea acțiunilor pozitive;
 - o organizare comunitară eficientă;
 - o implicare și participare.
- necesită schimbarea promovată în contextul:
 - o dezvoltării sociale;
 - o dezvoltării economice;
 - o dezvoltării infrastructurii;
 - o dezvoltării ecologice;
- răspunde principiilor fundamentale:
 - o este o comunitate în care îți place să trăiești;
 - o este o comunitate echitabilă, neexclusivistă.

6

Dezvoltarea comunitară poate fi realizată doar dacă modalitățile de intervenție sunt ajustate în funcție de condițiile locale. Practica arată că trebuie respectate următoarele **principii**:

Acțiunea colectivă:

Oamenii lucrează împreună pentru a combate situațiile de dezavantajare și discriminare prin identificarea problemelor și a nevoilor comune și prin găsirea de soluții pentru acestea;

Democrație:

- grad maxim de participare din parte tuturor părților interesate;
- includerea comunității largi în procesele de luare a deciziei;
- deschiderea și transparența acțiunilor care privesc comunitatea;
- hotărârea de a asigura egalitatea;
- procese de luare a deciziilor care să asigure includerea și care să ducă la crearea unor păreri comune și la obținerea consensului;

Împuternicire

- Învățare reciprocă și schimb de experiență;
- Dezvoltarea abilităților, cunoștințelor și capacității individuale și în cadrul grupului;
- Împuternicirea indivizilor și a grupurilor astfel încât aceștia să își poată exprima în mod încrezător opinia în cadrul sistemelor de luare a deciziilor și a sistemelor politice.

Factorii interesați la nivelul comunității care ar putea influența sau pot fi influențați de acțiunile la nivel comunitar:

- persoane
- grupuri de persoane
- instituții
- comunități
- asociații
- firme

La nivelul comunități gradul de implicare al cetățenilor reprezintă o măsură a participării lor la acțiune în timp ce puterea lor de influență reprezintă o măsură a participării lor la luarea deciziilor. Astel, progresiv, cetățenii pot:

- fi informați
- fi consultați

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

- decide
- decide și acționa.

Parteneriatul la nivel comunitar presupune⁴:

- Cultura reușitei: bazată pe afirmare proprie, cu accent pe dezvoltare, succes și diferențiere față de ceilalți;
- Cultura sprijinului: bazată pe comunitate, cu accent pe reciprocitate, valori, deservirea celuilalt și integritate;
- Cultura puterii: bazată pe supraviețuire, cu accent pe putere, hotărâre și decizie;
- Cultura rolului: bazată pe garantarea respectării legii, cu accent pe ordine, stabilitate, control și profit.

Ca proces, dezvoltarea comunitară implică, adesea, **schimbare**. Charles Darwin ne arată că nu supraviețuiesc cei mai frumoși, cei mai deștepți sau cei mai puternici ci cei care se adaptează cel mai bine la schimbare. Aceștia știu când este nevoie de schimbare și când trebuie să reziste schimbărilor. Schimbarea este "un proces continuu de confruntare, identificare, evaluare și acțiune".

Schimbarea este ca un echilibru dinamic al unor forțe care, pe de o parte, fac presiuni asupra schimbării, iar pe de altă parte, determină o rezistență la schimbare. Multitudinea de elemente, care prin natura conținutului lor, generează schimbarea sunt de mai multe feluri. Acestea pot fi factori politici, economici, socio-culturali sau tehnologici.

Perceperea clară și profundă a nevoii de schimbare de către membrii comunității este indispensabilă procesului schimbării. Perceperea schimbării este importantă, dar nu suficientă și de aceea trebuie susținută de un complex de activități efective din partea celor direct interesați. Prin urmare, unul dintre cele mai importante aspecte este înțelegerea de către membrii comunității, a nevoii de schimbare.

Pentru a acționa, grupul de inițiativă la nivelul comunității trebuie să cunoască foarte bine situația-problemă care implică schimbarea. Pentru aceasta este necesară parcurgerea unei etape care presupune o diagnosticare a problemelor. Principalele faze ale diagnosticării sunt:

- **Identificarea tipului de problemă.** Presupune, în esență, descoperirea tuturor problemelor cu care se confruntă membrii comunității și care, de fapt, necesită schimbarea. Cu siguranță complexitatea problemelor și posibilitățile comunității sunt cele care influențează de fapt procesul de implementare a schimbărilor.
- **Formularea simptomelor pozitive și negative pe care le generează problema.** Fără îndoială, orice problemă, identificată sau nu, generează direct sau indirect simptome pozitive și negative. În această fază trebuie structurate clar atât simptomele pozitive, cât și cele negative pe care problemele actuale le generează.
- **Stabilirea cauzelor care generează problema** și a efectelor pe care situațiile de fapt le au sau le pot avea pentru fiecare tip de problemă. Esențială în această fază este înțelegerea naturii cauzelor care au generat simptome pozitive și negative. Cauzele pot fi directe, indirecte, principale/secundare. Efectele pot fi imediate, pe termen mediu sau lung.
- **Precizarea modalităților prin care problemele pot fi soluționate, precum și a resurselor pe care le implică acest proces.** Principalele modalități de acțiune vor conduce în acest fel la diminuarea/amplificarea influenței cauzelor care au generat

⁴ Harrison, Roger – Diagnosing Organizational Culture, John Wiley and Sons, Inc. 1992

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

simptomele negative, în primul rând, dar și cele pozitive. Apoi se stabilesc resursele necesare pe care le implică modalitățile de acțiune respective și procesul de implementare a schimbărilor.

- **Estimarea rezultatelor** la care se ajunge prin rezolvarea schimbării. În ultima fază se urmărește anticiparea aspectelor de eficiență cuantificabilă și necuantificabilă, care vor apărea ca urmare a rezolvării problemelor schimbării.

În vederea derulării în condiții optime a schimbării, este necesară realizarea unui echilibru între nevoile generale ale comunității și cele specifice, individuale ale membrilor săi. De aceea, cunoașterea și înțelegerea cauzelor ce determină rezistență la schimbare sunt esențiale pentru găsirea mijloacelor cele mai adecvate de reducere a rezistenței la schimbare care se poate face prin:

- **implicarea oamenilor în planificarea schimbării**, prin centrarea acestora asupra propriilor sentimente, asupra propriilor nesiguranțe, asupra propriei rezistențe. Când oamenii se confruntă deschis unii cu alții, când au informații în loc de nesiguranță, ei pot să participe la schimbare mai curând decât să reziste schimbării. Oamenilor trebuie să li se ofere șansa de a discuta și a înțelege natura schimbării și a propriilor temeri declanșate de aceasta.
- **găsirea surselor de disconfort** a oamenilor ce se tem de schimbare și nu pe folosirea sancțiunilor sau amenințărilor ca mijloace de a convinge oamenii să se implice în schimbare.
- **identificarea corectă a modelelor comportamentale de muncă** ce au fost deja statuate sau "instituționalizate" în organizație, cu alte cuvinte, obiceiurile și rutinele oamenilor
- **comunicarea cu angajații**, ajutându-i să înțeleagă necesitatea schimbării. Această metodă este eficientă atunci când principala cauză a rezistenței este lipsa de informații a indivizilor în legătură cu procesul de schimbare. Timpul și efortul implicate de această tactică sunt principalele dezavantaje ale ei, mai ales când schimbarea afectează un număr mare de oameni.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

4. Definiția și principiile economiei sociale

Schimbarea reprezintă, practic, procesul prin care dezvoltarea comunitară se poate produce iar economia socială, mai precis, reprezintă un mecanism la îndemana comunităților.

Oamenii au nevoie de locuri de muncă pe care să își bazeze traiul zilnic: întreținerea casei, școala copiilor, menținerea sănătății. Atunci când întreprinderile nu produc suficiente locuri de muncă pentru toată lumea sau când - din diverse motive - accesul la un loc de muncă este limitat, există posibilitatea ca indivizii să își creeze ei înșiși o ocupare, locuri de muncă, și nu doar pentru ei, ci chiar să ofere și altora oportunitatea de a munci.

Această activitate se întâmplă atunci când individul își manifestă spiritul antreprenorial pe care fiecare individ îl are într-o măsură mai mică sau mai mare. Termenul de **economie socială** se referă la acele organizații localizate între sectorul public (autorități publice, etc) și sectorul privat (companii, etc). active în piața non-profit⁵. Organizațiile care sunt active în economia socială sunt legate mai degrabă de revigorarea economică și socială a unei comunități decât de succesul propriu al organizației⁶.

Organizațiile din economia socială acționează în baza următoarelor **principii fundamentale**:

1. **sunt independente față de autoritatea publică.**
2. **primează persoana și scopul social, nu obținerea de bani, ceea ce înseamnă că ele se gestionează transparent, democratic (un membru – un vot), și prin participarea tuturor, deciziile luându-se în funcție de cât a muncit persoana, nu în funcție de câți bani a adus persoana (capital) sau a produs persoana (profit);**
3. **se primesc câștiguri în funcție de cât a muncit persoana, nu în funcție de câți bani a adus sau a produs persoana în organizație (exemplu: o cooperativă);**
4. **se promovează solidaritatea internă și cu comunitatea, favorizând realizarea unui compromis între nevoia de a asigura beneficii tuturor, egalitatea de șanse și sustenabilitatea⁷.**

Economia socială:

- Se bazează pe principiile solidarității și a implicării individuale în procesul cetățeniei active;
- Generează slujbe de bună calitate și un nivel de viață mai bun;
- Oferă un cadru care să permită apariția unor noi întreprinderi și noi forme de muncă;
- Joacă un rol important în dezvoltarea locală și în creșterea coeziunii sociale;
- Este responsabilă social;
- Este un factor de democrație;
- Contribuie la stabilitatea și la pluralismul piețelor economice;
- Este formatoare de noi mentalități care să contribuie la atingerea unei conștiințe sociale de ordin superior;

⁵ Ceea ce nu înseamnă că aceste organizații nu pot sau nu trebuie să producă un profit

⁶ Dumfries and Galloway Community. *Disponibil la:* <http://www.dgcommunity.net/dgcommunity/miniweb.aspx?id=203>

⁷ Ministerul Muncii și Migrației al Regatului Spaniei, 2010:5

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

- Corespunde priorităților Uniunii Europene și ale obiectivelor strategice: coeziune socială, ocupare deplină, lupta împotriva sărăciei, democrație participativă, o mai bună guvernare, dezvoltare durabilă.

Economia socială există în fapt dar nu și în drept. Este aproape imposibil să dăm o definiție

precisă și uniformă dat fiind faptul că există o diversitate a abordărilor naționale și regionale

atât în statele membre ale UE cât și în cele candidate. Aceasta constatare nu trebuie să ne împiedice să progresăm. De altfel se poate considera faptul că dacă există la nivel european o asemenea diversitate în ceea ce privește economia socială, aceasta reprezintă o bogăție și nu un obstacol.

10

Activitățile economiei sociale:

- Asigură realizarea infrastructurii și a serviciilor necesare pentru a face mai ușor pentru alții să înființeze întreprinderi mici sau să înceapă proiecte generatoare de venit pentru comunitățile locale.
- Asigură servicii comunitare și comerciale care să satisfacă necesitățile locale cele mai importante și mai urgente.
- Se angajează în activitățile de comerț din care sectorul privat s-a retras ca urmare a faptului că nu era destul de profitabil.
- Acționează să furnizeze unele dintre serviciile care în trecut erau asigurate de sectorul public, luptă mai degrabă pentru o comunitarizare a serviciilor publice decât pentru o privatizare a acestora.
- Acționează intens pentru a crea locuri de muncă mai ales pentru persoanele care sunt slab calificate sau pentru persoanele cu dizabilități.
- Folosește resursele umane disponibile pe plan local pentru a dezvolta proiecte locale.

Se constată, de asemenea, că Economia Socială crează un mediu mai sigur decât o face munca independentă obișnuită. În felul lor, întreprinderile Economiei Sociale permit cetățenilor obișnuiți să facă ceea ce fac din 1990 cele mai mari întreprinderi: să își pună în comun și să își coordoneze resursele și aptitudinile. Ele recunosc competențele, capitalul și munca unui mare număr de indivizi și pot astfel să dobândească dimensiuni care le permit să fie competitivi în materie de producție de bunuri și de oferte de servicii. În fine, Economia Socială furnizează procedee practice de succes în domeniul responsabilității sociale și al auditului social al întreprinderilor, cu atât mai mult cu cât Tratatul de la Maastricht a introdus o dimensiune democratică la locul de muncă pentru toate întreprinderile.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

5. Formele economiei sociale și aspecte legale ale acestora.

Formele legale ale economiei sociale pot să varieze de la o țară la alta. Cel mai adesea, economia socială este asociată cu concepte precum "al treilea sector" sau "sectorul non-profit" cu referire la o gamă largă de organizații plasate între instituțiile statului și cele ale economiei de piață, cu obiective atât sociale cât și economice. Ele nu urmăresc distribuția profitului, ci fie reinvestirea lui în consolidarea activității economice, fie finanțarea proiectelor sociale ale organizației.

Ca activitate, economia socială e legată în perspectivă istorică de cooperative și de asociațiile populare care constituie coloana sa vertebrală. Sistemul acestora de valori și principii a servit la formularea conceptului de economie socială, structurat în jurul cooperativelor, al societăților de ajutor reciproc, al asociațiilor și al fundațiilor. Economia socială, în manifestarea ei inițială sub forme de întraajutorare ale muncitorilor a apărut în Anglia, odată cu industrializarea, în jurul anilor 1850. De atunci și până acum trei decenii, 4 actori esențiali au definit domeniul economiei sociale: asociațiile, fundațiile, societățile de ajutor reciproc și cooperativele.

În România industrializarea a făcut posibile primele manifestări ale economiei sociale. *Societatea agronomică și manufacturieră* (Falansterul de la Scăieni) din 1835 a reprezentat una din primele forme de ES. Forme specifice ES au existat încă de la jumătatea sec. al XIX-lea. În 1845 a fost publicat *Proiectul pentru o casă de păstrare și împrumutare* care marchează oficial începuturile dezvoltării sectorului cooperatist. Funcționarea *cooperativelor* a fost reglementată de Codul de Comerț (1887), în vigoare până în 1903. Înainte de primul război mondial funcționa Societatea „MICA Brad”, societate de întraajutorare a minerilor. În 1921 a apărut prima reglementare românească privind *asociațiile și fundațiile* și, tot atunci menționăm Cooperativa „Mărul” înființată în 1921 în Geoagiu de Sus după model olandez. Cooperativa de consum și desfacere „Stremțeană” din Teiuș, important furnizor în război, este un alt exemplu relevant de cooperative din perioada anterioară comunismului.

În perioada 1947 – 1949, societatea civilă și structurile asociative susceptibile a contraveni intereselor comuniste au fost desființate. În această categorie au fost incluse peste 1.000 de asociații locale și naționale, profesionale și culturale sau structuri obștești precum: Asociația de Ajutor Reciproc Mișcarea, Asociația invalizi, orfani, văduve, prizonieri, luptători, Asociația Întreprinzătorilor de lucrări publice și private, Asociația pentru ocrotirea orbilor, Asociația profesională a meseriașilor brutari, Asociația Solidară a Pensionarilor, Frontul Plugarilor, Reuniunea meseriașilor din Gherla, Societatea de binefacere Sfânta Fecioară Maria, Societatea Pantofarilor Patroni din Sibiu sau Societatea pentru exploatarea forestiere.

Organizațiile de masă tolerate erau „cooperativele, organizațiile de fabrică și uzinele, asociații fără partid ale femeilor, organe de presă, organizații culturale educative și uniuni ale tineretului”⁸. Societățile cooperative de consum și meșteșugărești își desfășurau activitatea într-o relativă autonomie, fiind acuzate frecvent de promovarea principiilor capitaliste. Înființarea asociațiilor voluntare comuniste nu s-a „produs pentru a crea solidarități într-o societate atomizată (...), ci pentru a crea nuclee autonome, pluraliste, care să îngrădească tendințele uniformizatoare ale statului comunist”⁹.

⁹ Vladimir Tismăneanu (coord.) „Raport final, Comisia Prezidențială pentru analiza dictaturii comuniste din România”, București, 2006, p. 362

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

Rețeaua de organizații tolerate ca forme de control ideologic al populației a fost reunită începând cu anul 1974 în Frontul Unității Socialiste. Aceasta includea Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, Uniunea Centrală a Cooperativelor Meșteșugărești, Uniunea Centrală a Cooperativelor de Producție, Achiziție și Desfacere, Societatea Crucea Roșie și cultele. Frontul Unității Socialiste era promovat ca argument suprem pentru o societate democratică. În ciuda aparențelor democratice, aceste organizații reprezentau un instrument ideologic. Obligate să promoveze obiectivele regimurilor totalitariste și să se legitimeze prin apartenență și voluntariat forțat, au ajuns să joace rolul unor agenții cvasi-publice. În România, o parte au fost interzise în anii 1970.

Concluzionăm cu idea că există o continuitate a economiei sociale, prin casele de întraajutorare, în România și că de la începuturi din economia socială fac parte:

- **asociațiile;**
- **fundațiile;**
- **cooperativele;**
- **casele de ajutor reciproc**

În România, **asociațiile, ca și fundațiile** sunt persoane juridice de drept privat –deci independente de autoritatea publică – cu scop nepatrimonial dar care pot desfășura activități economice. Organizațiile non-profit pot deci desfășura activități economice directe cu condiția ca acestea să fie legate strâns de scopul principal al ONGului și să aibă caracter accesoriu.

12

Asociația „Ateliere fără frontiere”(www.atelierefarafrontiere.ro):

Activitatea de economie socială:

- AFF luptă împotriva risipei prin echiparea asociațiilor cu calculatoare recondiționate spre profitul solidarității.
- AFF favorizează inserțiunea socio-profesională a persoanelor în mare dificultate.

Impact:

- 10 salariați în inserțiune
- 43 asociații și școli beneficiare ale Atelierului de inserțiune.

Provocări:

- integrarea în sistemul de reglementare economic (avize pompieri, mediu, facilități de taxe vamale) întrucât asociațiile nu sunt normate ca actori economici în majoritatea legilor/normelor.

Asociațiile și fundațiile respectă astfel cele 4 principii fundamentale ale economiei sociale cu excepția aspectului decizional în fundații care se bazează pe decizia fondatorilor fundației.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

Fundația „Alături de voi” (www.alaturidevoi.ro):

Economie socială:

- AdV prin atelierele sale UTIL DECO produce obiecte textile și din hârtie personalizate.
- AdV integrează activ pe piața muncii tineri cu HIV .

Impact:

- 20 salariați în inserțiune
- Piețe de desfacere în Iași, Târgu-Mureș și Constanța.

Provocări:

- obținerea de recunoaștere și sprijin din partea autorităților publice pentru rolul lor de actori esențiali ai dezvoltării locale prin sisteme de certificare/marcare socială.

13

Cooperativele/ societățile cooperative sunt reglementate în România de Legea 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperăției. Societatea cooperativă e un agent economic cu capital privat. Societățile cooperative sunt clasificate în:

- societăți cooperative meșteșugărești;
- societăți cooperative de consum;
- societăți cooperative de valorificare;
- societăți cooperative de locuințe;
- societăți cooperative de transporturi;
- societăți cooperative pescărești;
- societăți cooperative forestiere;
- societăți cooperative agricole – care beneficiază și de legislație specială prin Legea 566/2004 a cooperăției agricole.
- societăți cooperative de alte forme cu respectarea dispozițiilor Legii 1/2005.

Înființarea și funcționarea cooperativelor respectă cele 4 principii fundamentale ale economiei sociale cu excepția principiului privind distribuirea profitului care conform legii se distribuie proporțional cu aportul de capital al membrilor cooperatori.

Uniunea Națională a Cooperăției Meșteșugărești (UCECOM.ro)

Economie socială:

- UCECOM grupează cooperative producătoare de bunuri și servicii încadrate în 130 de coduri de activitate economică CAEN.
- UCECOM este constituită cu scopul de a asigura interesele membrilor cooperatori și asociați.

Impact:

- 3000 de unități de producție/servicii în România
- 21.000 membri în 567 de entități cooperatiste

Provocări:

- re poziționarea ca agent economic important, creator de locuri de muncă și coeziune socială.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

Casele de ajutor reciproc ale salariaților (CARS) și casele de ajutor reciproc ale pensionarilor (CARP) funcționează în România în baza Ordonanței de Urgență a Guvernului OUG 26/2000 cu privire la asociații și fundații, și în plus în baza unui act normativ cu caracter special pentru fiecare: cele ale pensionarilor beneficiază adițional de prevederile Legii 540/2002 și au ca scop sprijinirea și întraajutorarea membrilor prin acordarea de împrumuturi cu dobândă și alte activități sociale, culturale și turistice. Membrii CARP pot fi persoane pensionare, beneficiarii de ajutor social și membrii de familie ai primelor două categorii. Casele de ajutor reciproc ale salariaților beneficiază în plus de Legea 122/1996 și au ca scop sprijinirea și întraajutorarea membrilor prin acordarea de împrumuturi cu dobândă. Casa de ajutor reciproc a pensionarilor și respectiv a salariaților constituie una dintre cele mai reprezentative forme specifice ale economiei sociale, relevante atât pentru domeniu în general cât și pentru anumite categorii de persoane vulnerabile.

14

Reglementările românești în vigoare asigură respectarea tuturor principiilor fundamentale ale economiei sociale.

Casa de Ajutor Reciproc a Salariaților (www.casedeajutorreciproc.ro)

Economie socială:

- C.A.R. are ca scop întraajutorarea membrilor săi prin acordarea de credite.
- C.A.R. apără interesele membrilor săi salariați sau cu venituri de natură salarială pe principiul solidarității.

Impact:

- Peste 1 milion de membri C.A.R., salariați din sectorul public și privat.
- Peste 100 oficii C.A.R. în România: acoperire națională.

Provocări

- extinderea acordării de ajutor reciproc la creditarea micilor afaceri într-o abordare profesionalizată prin acordarea de servicii de consiliere și acompaniere pe parcursul dezvoltării afacerii (în prezent se creditează afaceri, dar fără consiliere și acompaniere).

În cadrul mai amplu al economiei sociale a căpătat amploare un nou tip de inițiative de economie socială denumite **Întreprinderi Sociale (ÎS)**, întreprinderi „mânate de spirit antreprenorial, însă concentrate asupra obiectivelor sociale”. Întreprinderile sociale îndeplinesc rolul de furnizori de servicii (ambientale, sociale și culturale) în domeniul comerțului echitabil și al altor activități bazate pe valoare și pentru integrarea persoanelor dezavantajate. **Această ultimă activitate joacă un rol major în lupta împotriva excluderii sociale „asigurând ocuparea temporară sau permanentă a forței de muncă, precum și instruirea, asigurarea competențelor și încurajarea persoanelor excluse din punct de vedere social”.**

În Uniunea Europeană acestea se întâlnesc sub diverse denumiri de la companii de interes comunitar (*Community Interest Company*) în Marea Britanie la întreprinderi de inserție în Franța sau Belgia.

România nu a reglementat până în prezent statutul întreprinderii sociale, deși referiri la întreprinderile sociale se fac în legislația românească în diverse acte cum ar fi: HG 1.175/ 2005 privind aprobarea Strategiei naționale pentru protecția, integrarea și incluziunea socială a persoanelor cu handicap 2006-2013 sau Ordinul comun al

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

ministrului muncii, familiei și egalității de șanse și al ministrului economiei și finanțelor 254/1169/2008.

În realitatea de pe teren, întreprinderile sociale se întâlnesc destul de frecvent în România sub forma SRL-urilor în care acționar unic este un ONG. Deși încă nerecunoscută legal, este o formă practică de a desfășura activități economice de anvergură susținând în același timp proiectele sociale ale ONGului.

15

Ferma „Pater Paulus”, sat Bacova, Timiș (www.federatia-caritas.ro)

Economie socială:

- Ferma „Pater Paulus” desfășoară activități agricole, de legumicultură și creșterea porcilor. Din complex fac parte și 1 moară, 1 atelier de mecanică, 1 atelier tâmplărie și 1 atelier panouri solare.
- În complex activează Centrul de Integrare Socio-profesională a persoanelor fără adăpost cărora li se oferă multiple opțiuni vocaționale.

Impact:

- 21 de persoane cazate și angajate în complex
- produse de calitate și inovatoare pentru nevoile Caritas Timisoara și pentru cele din regiune.

Provocări:

- activarea unui program pe termen mediu și lung cu autoritățile publice.
- reglementarea statutului întreprinderii sociale.

Pe lângă cele 5 din cele mai frecvente forme de unități de economie socială întâlnite în România, de-a lungul timpului s-au dezvoltat și alte forme de organizare relevante pentru economia socială și anume:

- unitățile protejate autorizate;
- microîntreprinderile, IMMurile;
- instituțiile financiare nebancare;
- anumite societăți comerciale.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

6. Activități inovatoare de economie socială: Asociația pentru Susținerea Agriculturii Țărănești și Danone Grameen.

ASAT (Asociația pentru Susținerea unei Agriculturi Țărănești) este forma sub care s-a dezvoltat în România, începând cu anul 2008, un demers de agricultură de susținere a comunității centrat pe producția de legume. Modelul utilizat pentru România este cel din Franța, urmărindu-se dezvoltarea unor parteneriate locale solidare între urban și rural. Conceptul de agricultură susținută de comunitate a apărut în 1960 în Japonia, în anii 70 acest sistem dezvoltându-se și în Europa. În Franța acest sistem se numește AMAP și există peste 900 de inițiative la nivel național.

În România, proiectul a pornit ca inițiativă în cadrul unui program european sprijinit de Consiliul Europei și este coordonat la nivel național de către organizația CRIES – Centrul de Resurse pentru Inițiative Etice și Solidare (www.cries.ro).

Inițiativa a fost lansată în iunie 2008 cu un producător și 20 de familii de consumatori din Timișoara.

În anul 2008 a fost susținut primul producător agricol din județul Timiș, comuna Belinț (Ioan Jivu), care a încheiat parteneriate cu un număr de 20 de familii. În anul 2010, numărul de consumatori care a încheiat parteneriatul cu domnul Jivu a crescut la 180 de familii.

Începând cu anul 2010, Asociația CRIES a sprijinit un al doilea producător din județul Arad, Comuna Ghioroc, sat Cuvin (Maria Leordean), facilitând formarea unui grup de consumatori alcătuit din 23 de familii. În 2011 are loc lansarea celui de al treilea parteneriat ASAT, cu un producător din Comuna Șagu, sat Firiteaz (Marcel Haș).

Cele 3 Asociații pentru Susținerea Agriculturii Țărănești dezvoltate până în prezent în România reprezintă fiecare un demers de economie socială care presupune relația directă între un grup de consumatori care se asociază pentru susținerea unui mic producător local. Acest demers se bazează pe încredere între consumatori și producători.

Dezvoltarea unui parteneriat ASAT presupune:

1. formarea unui grup de consumatori interesați să consume produse locale, de bună calitate.
2. alegerea micului producător de către grupul de consumatori;
3. discutarea de către consumatori și producător a produselor și agrearea unui preț corect pentru producător;
4. încheierea parteneriatului între producător și grupul de consumatori și achitarea de către consumatori a unui avans;
5. realizarea unor vizite periodice la ferma producătorului;
6. distribuirea produselor – se realizează odată pe săptămână;
7. analizarea și evaluarea colaborării, precum și pregătirea contractului din anul viitor.

Acest exemplu ilustrează mai multe caracteristici importante ale economiei sociale:

- favorizează interesele membrilor și ale colectivității locale;
- oferă autonomie de gestiune (deciziile importante se iau de către membrii parteneriatului: producătorul și consumatorii);
- promovează democrația participativă la nivel local: cetățenii își asumă responsabilitatea pentru rezolvarea unor probleme cotidiene (siguranța alimentară, protecția mediului, păstrarea locurilor de muncă la nivel local);

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

- promovează principiul solidarității și responsabilității sociale.

Grameen Danone Foods

Cunoscută popular ca Grameen Danone este o întreprindere socială lansată în 2006 cu scopul de a oferi copiilor nutrienții cheie care lipsesc din dieta tipică a copiilor în Bangladesh. Este condusă pe principiul "Fara pierderi, fara dividende". Fabrica produce un iaurt ce conține proteine, vitamine, fier, calciu, zinc și alți micronutrienți cu scopul de a ameliora deficitul nutrițional al copiilor din Bangladesh. Un recipient de iaurt de 80 g costă approx. 30 de bani.

Profesorul Muhamad Yunus, fondatorul băncii săracilor și laureatul Premiului Nobel pentru Pace pe 2006 a propus proprietarului Danone în 2005 să înceapă o afacere prin care să formeze o companie numită Grameen Danone Foods în Bangladesh. Obiectivul său este să ofere o nutriție sănătoasă zilnică săracilor din Bangladesh și să atenueze sărăcia prin implementarea unui model de afaceri bazat pe comunitate în care nimeni nu profită să nu fie însoțit de investitorii parteneri, ci să fie reinvestit.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

7. Competențe necesare în practica economiei sociale

Inițiativa individuală, asociativitatea și solidaritatea reprezintă valori centrale pe care inițiatorii oricăror forme de ale economiei sociale trebuie să le împărtășască. Acestea sunt corelate cu o două competențe elementare care definesc relațiile sociale de calitate: abilitatea de a lucra în echipă și capacitatea de comunicare eficientă. Împreună fac posibilă rezolvarea problemelor de orice natură.

Lucrul în grup

Într-un sens foarte general grupul reprezintă acele persoane care au obiective pe care și le împărtășesc unii altora pe parcursul unei perioade de timp, într-un număr suficient de mic pentru a le permite să comunice unii cu alții, față în față, nu prin intermediul altor persoane. Folosim ocazional cuvântul grup în vorbirea de zi cu zi – grupurile de interes, grupurile etnice etc. **Grupul reprezintă, însă, doi sau mai mulți oameni care interacționează interdependent pentru a realiza un scop comun.**

Interacțiunea reprezintă aspectul esențial al grupului indicând cine este și cine nu este în cadrul grupului. Aceasta nu înseamnă că trebuie să fie neapărat față în față sau verbală. Interacțiunea presupune că membrii grupului se bazează într-o anumită măsură unii pe alții pentru atingerea scopurilor. În plus, toate grupurile au unul sau mai multe scopuri pe care membrii lor caută să le atingă. Aceste scopuri pot cuprinde o gamă tematică care acoperă subiecte de la divertisment până la lansarea unui nou produs.

Apartenența la grupuri este foarte importantă din două motive. În primul rând, grupurile exercită o influență deosebită asupra indivizilor; sunt mecanismul social prin care sunt achiziționate multe dintre credințele, valorile, atitudinile și comportamentele umane. De asemenea, grupurile sunt importante deoarece asigură contextul pentru indivizi de a exercita controlul unii asupra altora. Grupul trebuie să servească membrilor săi așa cum aceștia trebuie să contribuie la dezvoltarea grupului.

Un aspect semnificativ important pentru un grup îl reprezintă relația ce se stabilește între interesele de grup și cele individuale în cadrul său. Potențialul de incompatibilitate între interesele de grup (atingerea obiectivelor propuse/ sarcinii) și cele individuale (personale) există în mod clar. Dar aceste interese nu necesită întotdeauna un conflict și, de fapt, adesea sunt compatibile. Un potențial pentru conflictul dintre interesele de grup și interesele individuale este sugerat de situația celor care acumulează informații fără a oferi în schimb nimic grupului. Următoarele observații reflectă aceste potențiale stări conflictuale în asociere cu interesele comune:

- Grupul există totuși și toți membrii săi trebuie să îl ia în calcul;
- Grupul mobilizează forțe puternice care produc efecte importante pentru indivizi;
- Grupul poate produce rezultate atât pozitive cât și negative;
- Grupul poate fi condus în direcția creșterii beneficiilor.

Abilități de comunicare eficientă

Nevoia de a comunica, de a transmite sau de a afla de la semenii noștri idei, informații, sentimente, este o trăsătură fundamentală a omului. Ea i-a condiționat existența și întreaga evoluție, devenind o necesitate vitală.

În înțelesul său de bază, comunicarea este un transfer de informații între două părți participante la actul comunicării: un emițător (un individ sau un grup) și un receptor (un alt individ sau grup), în urma căruia informația transmisă și captată este înțeleasă și interpretată în același mod de către cele două părți. Pentru o comunicare eficientă se impune atât cunoașterea propriei persoane, cât și a celorlalți.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

Comunicarea reprezintă un mod de interacțiune între persoane/ grupuri, ca relație mijlocită de cuvânt, imagine, gest, simbol sau semn. Prin intermediul său, indivizii își împărtășesc cunoștințe, interese, atitudini, simțăminte, idei.

Procesul, comunicarea constă în transmiterea și schimbul de informații (mesaje) între persoane, în circulația de impresii și comenzi, în împărtășirea unor stări afective, de decizii și judecăți de valoare, în vederea obținerii unor efecte în reprezentările indivizilor.

Emitător și receptor. Oamenii se implică în comunicare pentru că au idei și sentimente pe care vor să le împărtășească. Procesul nu este unidirecțional: pentru o bună comunicare o persoană trebuie să fie atât emițător, cât și receptor.

Canalele comunicaționale reprezintă traseele între emițător și receptor. Pentru comunicarea publică sau pentru comunicarea de masă, aparatura de emisie-recepție îndeplinește această funcție. În cazul comunicării interpersonale, sunt implicate unul sau mai multe simțuri (auditiv, vizual, tactil, miros, gustativ). Astfel, transmiterea se poate desfășura atât pe căi verbale, cât și non-verbale.

Mesajul include informațiile transmise precum și simbolurile codificate și prezintă conținutul ideilor și al sentimentelor. Acestea pot fi împărtășite doar dacă sunt reprezentate prin simboluri verbale (abstracte) sau non-verbale (comunicare non-verbală).

- Informație de stare: (sau despre ce informez).
- Mărturisirea despre propria persoană (sau ce comunic despre mine)
- Relație (sau ce părere am despre tine și care este situația noastră unul față de celălalt)
- Apel (sau ce aș vrea eu să te îndemn să faci).

Bariere în ascultare. În contextul procesului comunicării interlocutorii trebuie să fie conștienți de multitudinea factorilor existenți care, având impact asupra elementelor comunicării, pot afecta procesul.

- Absența feed-back-ului
- Falsul feed-back
- Rezistența la critică
- Percepția selectivă și subiectivitatea
- Interpretarea mesajului transmis
- Alegerea neinspirată a locului sau momentului
- Dificultățile de limbaj
- Barierele culturale
- Limbajul gestual
- Expresiile și formulele neadecvate

Feed-back

- Se da atunci cand poate fi receptat in mod optim de catre celalalt.
- Trebuie sa fie concret si cuprinzator, mai curand SPECIFIC decat GENERAL;
- In cadrul feed-back-ului, perceptiile trebuie transmise ca perceptii, banuierile ca banuieri si sentimentele ca sentimente;
- Rolul feed-back-ului nu este de a-l analiza pe celalalt;
- Feed-back-ul trebuie sa cuprinda cu precadere sentimentele si perceptiile pozitive; Nu este un proces unidirectional ci bidirectional;
- Trebuie sa tina seama de capacitatea celuiilalt de a preluca informatia;
- Trebuie sa faca referire la un comportament concret si strict delimitat cu care receptorul poate sa faca ceva;
- Nu trebuie facut la mult timp dupa ce comportamentul la care se refera a avut loc, ci cat mai curand cu putinta;

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

- Este receptionat în bune condiții numai atunci când partenerul o dorește, fiind mai curând SOLICITAT decât IMPUS;
- Trebuie verificat pentru a se asigura o comunicare clară;
- Acceptați un feedback numai atunci când sunteți dispusi să-l receptați într-adevăr;
- Dacă ați hotărât să acceptați un feedback, ascultați mai întâi cu calm ceea ce vi se spune;
- Rolul său este de a da informații, nu de a-l schimba pe celălalt; este mai curând DESCRIPTIV decât EVALUATIV.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

Ascultare activă.

Tehnici utilizate:

Tipuri	Ideii de bază	Scop	Exemple
ATENT	Folosirea de mesaje non-verbale pentru a arăta atenția îndreptată asupra vorbitorului	<ul style="list-style-type: none"> Manifestarea interesului față de vorbitor și mesajul sau 	Priviri, înclinări ale capului cu sens afirmativ, așezarea cu fața la vorbitor
NEUTRU	Folosire de cuvinte neutre, care nu exprimă nici acordul, nici dezacordul cu vorbitorul	<ul style="list-style-type: none"> Încurajarea vorbitorului să continue să vorbească, fără a interveni 	„Înțeleg”, „Aha”, „Interesant”
REPETITIV	Repetarea afirmativă a întregii sau a ultimei părți a propoziției finale a vorbitorului	<ul style="list-style-type: none"> Dovada ca ascultătorul este foarte atent; Ajută vorbitorul să nu-și piardă firul gândirii 	Orice citat direct din ceea ce a spus vorbitorul
REZUMATIV	Strângerea ideilor și/sau sentimentelor în reafirmarea lor drept concluzii. Se cere confirmarea prin întrebarea „Așa este?”	<ul style="list-style-type: none"> Punct de control pentru discuții viitoare; Pune în discuție problema vorbitorului 	„Acestea sunt ideile de bază pe care le-ai exprimat...?” „Dacă înțeleg bine..., nu”?
PARAFRAZA	Răspuns în ceea ce privește conținutul și părerea vorbitorului, exprimat în cuvintele ascultătorului. Prin parafrazare se repetă esențialul din cele spuse de cineva	<ul style="list-style-type: none"> Arată că s-a înțeles ce a spus și ce a simțit vorbitorul Verifică percepția Conferă empatie Clarifică problemele pentru vorbitor 	V: Ședința a fost proastă A: Ești supărat de ceea ce s-a în timpul ședinței?
ÎNTREBĂRI	Adresarea de întrebări deschise. Se începe cu „Cum” sau „Ce” pentru a încuraja exprimarea mai mult decât răspunsurile de tipul DA sau NU. Întrebările pot fi folosite pentru a clarifica, elabora și menaja sentimentele sau pentru a rezolva probleme. Întrebările trebuie să fie simple, clare, să nu înceapă cu „de ce” sau să inducă răspunsul.	<ul style="list-style-type: none"> Pentru a obține informații suplimentare. Ajută vorbitorul să cerceteze toate aspectele problemei respective 	„Ce consecințe crezi că ar putea avea?” „Cum reacționează ceilalți la această propunere?”

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRUFondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

8. Planificarea activității de economie socială

Pentru derularea în bune condiții orice activitate trebuie să parcurgă o serie de etape în vederea atingerii obiectivelor propuse. În acest sens sunt esențiale etapele preliminară de planificare și organizare a activității urmate de o bună execuție și o bună coordonare.

Planificarea activității

Determină ce trebuie făcut și cum va fi făcut pentru identificarea scopurilor și specificarea pașilor ce trebuie parcurși. Planificarea ajută la reducerea riscului și la anticiparea viitorului, la îmbunătățirea eficienței și eficacității muncii echipei.

22

Dimensiunile planificării:

- Timpul
 - Pe termen lung
 - Pe termen mediu
 - Pe termen scurt
- Domeniul
 - Planuri strategice
 - Planuri operaționale
- Frecvența
 - De unică folosință (programe, proiecte, bugete)
 - Permanente (politici, proceduri standard, reguli, planificarea de sus în jos, planificarea de jos în sus)
- Nivelul managerial
 - De vârf
 - Mediu
 - De bază

Planificarea presupune, în prim rând, stabilirea priorităților. Aceasta se face ținând cont de:

Importanță Urgență	DA	NU
DA	1. Te ocupi imediat de ele	3. Poate altcineva sa se ocupe de ele în locul tău?
NU	2. Stabilești un termen limită	4. Mai gandește-te încă o dată: chiar vrei se te ocupi de asta?

Stabilirea obiectivelor

- CE - Ce anume doresc să realizez? Ce reprezintă asta pentru mine?

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

- DE CE - De ce vreau să fac asta? De ce am nevoie de acest obiectiv? De ce anume așa ceva m-ar face împlinit/fericit ?
- CUM - Cum am de gând să procedez ?

Pași pentru atingerea obiectivelor:

- Stabilește unde ești acum
- Decide unde ai vrea sa fii
- Hotărăște cum vei ajunge acolo
- Stabilește cum vei ști că ai ajuns acolo

Pentru a planifica eficient trebuie să știi:

- Să analizezi situația curentă
- Să decizi ceea ce trebuie să realizezi
- Să hotărăști cum vei realiza aceste lucruri
- Să evaluezi progresul și să faci ajustări pe parcurs

Organizare

Divizarea muncii și specificarea resurselor materiale și umane necesare pentru a duce la bun sfârșit toate sarcinile, precum și alocarea corectă a acestor resurse

- Ce sarcini trebuie îndeplinite
- Ce materiale vor fi necesare pentru fiecare sarcină în parte
- Cine va îndeplini aceste sarcini

Un bun organizator:

- Gândește logic
- Este capabil să aloce corect resurse
- Ia decizii corecte

Coordonare

- Conducerea oamenilor
- Comunicarea problemelor ce trebuie rezolvate, eventual a modului de rezolvare
- Valorificarea la maximum a resurselor umane

Mecanisme de coordonare:

- Ajustarea reciprocă - realizeaza coordonarea muncii prin comunicare. Oamenii care lucrează împreună interacționează unii cu ceilalți în vederea coordonării așa cum doi canotori într-o canoe își ajustează acțiunile unul după altul
- Supervizarea directă - o persoană coordonează dând ordine celorlalti. 15 oameni nu se pot coordona prin ajustare reciprocă; ei au nevoie de un lider pentru asta.
- Standardizarea procesului muncii - specificarea în mod direct a conținutului muncii, procedurile ce trebuie urmate, ca în cazul instrucțiunilor de folosire ale unui produs.
- Standardizarea rezultatelor - specificarea nu a ceea ce se face ci a rezultatelor obținute.
- Standardizarea abilităților precum și a cunoștințelor - pune accent pe lucrător mai degrabă decât pe munca sa sau pe rezultatele muncii sale. Lucrătorul este reprezentat de abilitățile, priceperile și cunoștințele sale utilizate în procesul muncii.
- Standardizarea normelor - procesul prin care lucrătorii împărtășesc un set comun de credințe și care se pot coordona în baza acestora.

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

Coordonarea resurselor umane înseamnă:

- Să conduci oamenii în direcția cea bună
- Să comunici ceea ce trebuie făcut
- Să îi motivezi pe oameni să muncească bine

Surse de finanțare

A. Finanțarea directă reprezintă sprijinul financiar alocat din bugetul public la nivel central sau local către o organizație neguvernamentală în mod direct, care poate îmbrăca următoarele forme:

- Subvenții. Finanțări guvernamentale care oferă sprijin general activităților societății civile fără a fi legate de un proiect specific. Ele pot fi folosite pentru acoperirea costurilor operaționale precum și implementarea unor acțiuni specifice, reprezentând sprijin general pentru organizațiile neguvernamentale care își aduc contribuții la implementarea politicilor guvernamentale. Pot fi furnizate din bugetele locale și centrale, fiind, de regulă, determinate printr-un proces centralizat dar care pot fi alocate și distribuite de către ministerele de resort.
- Granturi. Sunt folosite în general pentru acoperirea unor costuri generate de implementarea unor proiecte specifice care reflectă obiectivele guvernamentale programatice și, prin urmare, sunt considerate a fi de valoare publică. Spre deosebire de subvenții sunt acordate printr-un proces de aplicare tip "ofertă deschisă" și nu prin decizia individuală administrativă a unui oficiu guvernamental central sau local. Accesul la procedurile competiționale pentru granturi presupune ca organizațiile aplicante să îndeplinească anumite criterii de eligibilitate.
- Achiziții. Activitatea de cumpărare de către autoritățile publice a unor bunuri și servicii furnizate de organizații neguvernamentale. Procedura este stabilită, de obicei, pentru toți participanții potențiali (entități de afaceri și organizații neguvernamentale) și, dată fiind valoarea mare a proiectelor deschise pentru achiziții, accesul organizațiilor non-profit este adesea limitat.
- Sprijin financiar normativ. Similar sistemului de achiziții sociale, reprezintă un ramburs acordat organizațiilor neguvernamentale care oferă servicii în domenii precum sănătatea sau educația cuantumul fiind determinat pe baza serviciilor deja oferite. În cadrul acestui sistem persoanele fizice au dreptul de a-și alege propriul furnizor de servicii.

B. Sprijin financiar indirect. Cedarea unui venit/bun convenit statului în favoarea organizațiilor neguvernamentale astfel încât acestea să își poată îndeplini obiectivele statutare.

- Avantajele fiscale. Sprijin financiar indirect acordat organizațiilor civice sub forma beneficiilor și dispenselor, în vederea încurajării și susținerii activităților acestora, ca o recunoaștere a contribuției lor la binele public.
- Folosirea proprietății publice cu titlu gratuit sau cu costuri reduse. Reprezintă situația în care autoritățile publice permit organizațiilor neguvernamentale să folosească proprietatea statului pentru activitățile statutare, incluzând, de exemplu, spațiu de birouri sau pentru derularea unor activități specifice.

C. Site-uri pentru identificarea resurselor de finanțare:

www.nesst.org/romania.asp Competitia intreprinderilor sociale NESsT

www.socialbusinessstour.net Fundația Erste (BCR România)

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

www.mmssf.ro

Ministerul Muncii, Solidarității Sociale și Familiei – informații pentru finanțări pe programe de dezvoltare a resurselor umane (POS DRU)

www.mfinante.ro

Ministerul Finanțelor Publice – Informații persoane juridice, surse de finanțare

www.mdpl.ro

Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului

www.finantare.ro

Informații surse finanțare

www.animmc.ro

Ministerul pentru IMM, comerț și Mediul de afaceri – finanțări pentru IMM-uri (inclusiv programul START)

www.adprp.ro

Agenția de Plăți pentru Dezvoltare Rurală și Pescuit – informații finanțare mediul rural

www.fseromania.ro

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane (POS DRU)

www.garantare.ro

Fondul Național pentru IMM-uri (FNIMM)

www.amposcce.minind.ro

Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POS CCE)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

FUNDAȚIA SOROS
ROMÂNIA
www.soros.ro

Bibliografie

- T. H. Marshal - Cetățenia și clasa socială, Editura Universității Cambridge, 1950
- Hidalgo, N. 1993. Introspecția profesorului multicultural. U: Parrz, T. And Fraser, I. (Eds.) *Freedom's Plow. A preda în Clasele multiculturale*. New York: Routledge.
- Diagnoza situației actuale privind dezvoltarea economiei sociale în spațiul rural. *Extras din raportul IRES*. București 2011.
- Centrul Internațional de Cercetare și Informare privind Economia Publică, Socială și Cooperatistă (CIRIEC). *Economia socială în Uniunea Europeană. Rezumatul raportului întocmit pentru Comitetul Economic și Social European*. Bruxelles. 2007.
- Ministerul Muncii și Migrației. *Regatul Spaniei. Proiect de lege a economiei sociale*. 2010.
- Rețeaua Europeană Antisărăcie. *Statutul economiei sociale*. Bruxelles. 2007.
- Rifkin, Jeremy . *The End of Work. The Decline of the Global Labour Force and the Dawn of the Post-market Era*. New York: G. P. Putnam's Sons publishing Group. 1995
- Ministerul Muncii, Familiei și Solidarității Sociale. *Raport de cercetare privind economia socială în România din perspectivă europeană comparată*. București. 2010.
- Dumfries and Galloway Community Scoția. *Disponibil la:*
- <http://www.dgcommunity.net/dgcommunity/miniweb.aspx?id=203>
- www.atelierefarafrontiere.ro
- www.alaturidevoi.ro
- www.casedeajutorreciproc.ro
- http://www.caritasmuscel.ro/?Asociatii:Caritas:Proiectul_impreuna
- www.ucecom.ro
- www.federatia-caritas.ro
- <http://www.danone.com/en/what-s-new/focus-4.html>
- <http://asat.ecosapiens.ro/>

Investește în oameni!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013.

Axa prioritară 6: Promovarea incluziunii sociale; Domeniul major de intervenție 6.1: Dezvoltarea economiei sociale

Titlul proiectului: **RURES. Spațiul Rural și Economia Socială în România**

Număr de identificare proiect: POSDRU/84/6.1/S/55122